

— "Όταν όμως, υπέλαβεν ὁ Τιβολιέ μὲ τὴν ὑστερικὴν του ἐξαψιν, ζητῇ τις τὰς ψήφους τοῦ λαοῦ, πρέπει νὰ εἶνε εἰλικρινής, νὰ εἶνε ἀγνός..."

— Εὐγε! ἀνέκραξαν ἐν τῷ σκότει οἱ φίλοι τοῦ Γκαρούς.

— Ἀγνός; . . . Παραδέχομαι τὴν λέξιν! εἶπε τότε ὁ Φουρνερέλ· μάλιστα, πρέπει νὰ εἶνε ἀγνός! Ἀλλὰ μήπως εἶνε ἀγνός ὁ Γκαρούς σας, ἓνας κατεργάρης ὁ ὁποῖος σὰς σηκώνει τὸ κεφάλι καὶ γεμίζει τὴν κοιλιὰ του;

Ὁ Τιβολιέ διέκοψε τὸν λιθοτόμον.

— Σοῦ ἀπαγορεύω, εἶπε φρικιῶν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ σειρόμενος ὑπὸ νευρικῶς παροξυσμοῦ, σοῦ ἀπαγορεύω νὰ προφέρῃς λέξιν περὶ τοῦ πολίτου Γκαρούς! Ὁ Γκαρούς εἶνε ὁ φίλος τοῦ λαοῦ.

— Πῶς λοιπόν! Θέλετε νὰ σέβωνται οἱ ἄλλοι τὸν Γκαρούς καὶ νὰ ρίχνετε σεῖς σάπια λεμόνια εἰς τὸν ταγματάρχην μου, αἱ; Ὁχι! θέλω νὰ μάθω ποῖος ἦτον αὐτός ὁ ἀχρεῖος, ὁ ὁποῖος ἐτόλμησε νὰ διημιλήσῃ ὅπως ὠμίλησε περὶ τῆς δεσποινίδος Βερδιέ!

Ὁ ἀχρεῖος! Ἀναφώνησις ὀργῆς ἀντηχήσασα ἐν τῇ νυκτὶ ἀπήντησεν εἰς τὴν τολμηρῶς ριφθεῖσαν παρὰ τοῦ Φουρνερέλ λέξιν, οἱ φίλοι δὲ τοῦ Τιβολιέ καὶ οἱ ὁπαδοὶ τοῦ Γκαρούς προσέβλεψαν ἀλλήλους, ὥσπερ συμβουλευόμενοι ἂν ἔπρεπε νὰ στραγγαλίσωσιν ἢ νὰ καταπκτήσωσι τὸν λιθοτόμον. Οὗτος ὅμως ἀνορθῶν τὸ ὑψηλὸν καὶ ἰσχνὸν σῶμά του, προὐκάλει τὸ πλήθος τῶν ἀντιπάλων, ἐνῶ οἱ σύντροφοὶ του συνωθοῦντο περὶ αὐτὸν ἑτοιμοὶ νὰ τὸν ὑπερακτίσωσιν.

— Πήγαινε σύ, παιδί μου, εἶπε κρυφίως ὁ πρῶν λοχίας πρὸς τὸν στρατιώτην, δὲν εἶνε δίκη σου δουλειά, μὴν ἀνακατευθῇς!

Ἀλλ' ἐξ αἰσθήματος συμμίκτου περιεργείας ἅμα καὶ ἀφοσιώσεως ὁ στρατιώτης καὶ μετὰ τὴν παραινέσιν ἔμεινε πλησίον τοῦ Φουρνερέλ διὰ νὰ ἰδῇ τὸ ἀποθησόμενον καὶ διὰ νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ τὸν «λοχίαν».

Ἀχρεῖος! ἡ λέξις αὕτη ἐπαναλαμβανομένη μετὰ θυμοῦ πέριξ τοῦ Τιβολιέ ἐξήγειρεν ἀγανάκτησιν. ἤτις ἠῤῥα καὶ κολλάζουσα ὡς βράζον ὕδωρ. Ὁ Τιβολιέ κατελήφθη ὑπὸ παραφόρου ὀργῆς, ἠκραλέως δέ, φερόμενος ἐκ τῆς ἐμφύτου αὐτοῦ μαχίμου ὁρμῆς ἀπεδέχθη ἀτομικῶς τὴν ὕβριν ὡς νὰ εἶχε ριφθῇ κατ' αὐτοῦ καὶ μόνου. Προχωρήσας τρία βήματα πρὸς τὸν Φουρνερέλ καὶ ψαύων μὲ τὴν ἰσχνὴν μορφήν του τὴν τραχεῖαν μορφήν τοῦ λιθοτόμου:

— Ὑπόβρε πῶς ἤμουν ἐγώ, εἶπεν. Δὲν ἤμουν ἐγώ, ἀλλὰ ἀναλαμβάνω ὅλην τὴν εὐθύνην. Τί θὰ μοῦ κάμῃς ἐσύ, ἀνδρειωμένε μου;

— Τί θὰ κάμω;.. Ἄν τολμήσῃς νὰ εἰπῇς ὅτι ἡ ἀνεψιὰ του ταγματάρχου...

— Εἶνε ἡ ἀγαπητικὴ τοῦ νέου Μομβρέν, ναί... Αἱ, λοιπόν;

Ὁ Τιβολιέ ὠπισθοχώρησε, συλληφθεὶς ἐκ τοῦ τραχήλου ὑπὸ τοῦ λιθοτόμου, ὅστις τὸν ὤθει πρὸ αὐτοῦ καὶ τὸν ἐνεβύθισε σχεδὸν ἐντὸς τῆς ἀμαυρᾶς δμάδος τῶν ὁπαδῶν τοῦ Γκαρούς. Τὸ πλήθος εἶχε παραμερίσει, ἡ ὄθησις δὲ τοῦ Φουρνερέλ ἦτο τόσο ἰσχυρά, ὥστε ὡς μία μάζα αὐτὸς καὶ ὁ Τιβολιέ ἐκυλίσθησαν εἰς τὸ σχηματισθὲν κενόν, τῶν θεατῶν ἀποσυρθέντων διὰ ν' ἀποφύγωσι τὴν σύγκρουσιν, ἀμφοτέροι δ' ἔμειναν ἐκεῖ, ὁ Τιβολιέ ὑποκάτω καὶ ὁ λιθοτόμος ἄνωθεν αὐτοῦ, ἐκεῖνος μὲν ἐκφέρων κραυγὰς λύσσης, ὁ δὲ Φουρνερέλ τετυφλωμένος ἐκ τῆς ὀργῆς τυπτῶν, γρονθοκοπῶν, καταφέρων ὡς σφύραν τὴν πυγμὴν του ἐπὶ τοῦ κρανίου τοῦ Τιβολιέ, ἐνῶ ἡ φωνὴ του ἐπανελάμβανεν ἐν τῷ μέσῳ θυέλλης βλασφημιῶν:

— Ἡ ἀνεψιὰ τοῦ ταγματάρχου μου!.. βρωμιάρη!.. ἀχρεῖ!.. νά! νά! νά! νά!...

(Ἔπεται συνέχεια)

ΤΟ ΣΕΔΑΝ

Ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ αὐτοκράτορος
Φρειδερίκου Γ'

[Ἀπερίγραπτος εἶνε ἡ ἐντύπωσις, ἣν παρήγαγε καθ' ἅπαντα τὸν πεπολιτισμένον κόσμον ἡ δημοσιεύσις ἀποσπασμάτων ἐκ τοῦ Ἡμερολογίου τοῦ αὐτοκράτορος Φρειδερίκου Γ', ἀναφερομένων εἰς τὸν γαλλογερμανικὸν πόλεμον τοῦ 1870. Αἱ ἀποκαλύψεις αὐτοῦ περὶ τῶν ἐν τοῖς παρασκηνίοις διαδραματισθέντων κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἱστορικὴν περίοδον, αἱ σημαντικαὶ περὶ τῶν διαφορῶν γεγονότων λεπτομέρειαι, αἱ ἀτομικαὶ καὶ ἄμεσοι ἐντυπώσεις, αἵτινες καθημερινῶς καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁσμῆς τῆς πυρίτιδος καὶ τοῦ χροῦ τοῦ τληθῶν ἀνεγράφοντο, ἐπιχέουσι νέον φῶς ἐξηγουῦσι δὲ τὴν μὴνιν τοῦ πρίγκηπος Βίσμαρκ θελήσαντος νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν γνησιότητα τοῦ «Ἡμερολογίου», εἶτα δὲ προβάντος καὶ εἰς ποινικὴν καταδίωξιν τῶν ὑποτιθεμένων ἐνόχων τῆς δημοσιεύσεως. Ἐκ τοῦ «Ἡμερολογίου» ἀποσπῶμεν χάριν τοῦ ἀναγνώστου τῆς Ἑστίας δραματικωτάτην περιγραφὴν τῆς παραδόσεως τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν Σεδάν].

1 Σεπτεμβρίου. — Φήμεν διατρέχει ὅτι ὁ Ναπολέων Γ' πρόκειται νὰ παραδοθῇ. Ἡ λευκὴ σημαία κυματίζει ἐπὶ τοῦ Σεδάν. Ὁ Ναπολέων εὐρίσκεται ἐν αὐτῷ. Ὁ Βρονσάρτ συνδιελέχθη μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος, οὗτος δὲ ὑπεσχέθη νὰ ἀποστείλῃ τὸν στρατηγὸν Ρεῖλ. Αἱ ἐπευφημίαι εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ γεγονότος. Συζητοῦνται καὶ αἱ συνέπειαι τῆς παραδόσεως. Φθάνει εἰς πρεσβευτῆς. Οἱ πρίγκιπες παρίστανται εἰς τὴν σκηνὴν ὁ Βίσμαρκ, ὁ Μόλτκε, ὁ Ροὺν περιστοιχίζουσι τὸν Βασιλέα.

Ἐγὼ ἵσταμαι εἰς τὸ πλευρὸν τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Ὁ Ρεῖλ θάνει· εἶνε εἰς ἄκρον καταβηλῆμένος, ἀξιοπρεπής. Φέρει πρὸς τὸν βασιλέα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ναπολέοντος. Ἀποῦ συνεννοήθη μετὰ τοῦ Βίσμαρκ, τοῦ Μόλτκε καὶ ἐμοῦ, ὁ βασιλεὺς ὑπαγορεύει εἰς τὸν Χάστφελδ τὸ σχέδιον τῆς ἀπαντήσεώς του, ἣν ἀντιγράφει βραδύτερον ἰδιοχείρως. Μετὰ δυσχερεῖας ἀνευρίσκομεν τὰ πρὸς γραφὴν χρήσιμα. Δίδω ἐκ τοῦ μαρσίπου μου φύλλα τινὰ χαρτοσήμου, φέροντα τὸν αὐτοκρατορικὸν ἀετὸν. Ὁ μέγας δούξ τοῦ Σάξ-Βάιμαρ παρέχει τὸν κάλαμον καὶ τὴν μελάνην, δύο ἀχυροσκεπῆ καθίσματα, ἐφ' ὧν ἀξιωματικὸς τις ἐποποιήθησε τὸν σάκκον του, ἀποτελοῦσι τὴν Τράπεζαν. Συνομιλῶ μετὰ τοῦ Ρεῖλ ὅστις εἶνε ἀξιογάπητος ἀνὴρ, καθ' ὅλην τὴν σημασίαν τῆς λέξεως. Εἶχε προσδιορισθῇ ὡς ὑπασπιστὴς μου κατὰ τὸ 1867 ὅτε ἐπισκέφθην τοὺς Παρισίους καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ ἐξεδήλωσα τότε ὑπὲρ αὐτοῦ μεγάλως τὸν ὠφέλησεν. Ὅταν ἀπῆλθεν ὁ Ρεῖλ, ὁ βασιλεὺς καὶ ἐγὼ ἐρρίφθημεν εἰς τὰς ἀγκάλας ἀλλήλων. Ἡ ἀνῆμνησις τῆς ἐν Σάδοβα νίκης κατεῖχεν ἡμᾶς. Δὲν ἠδυνήθημεν νὰ συγκρατήσω τὰ δάκρυά μου, ὅταν τὰ στρατεύματα ἀνέμελψαν τὸν ὕμνον: «Ὑμνήσωμεν τὸν Κύριον».

2 Σεπτεμβρίου.—Διατελῶ ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ λογίου: «ἡ ἱστορία εἶνε τὸ ὑπέρτατον ἐν τῷ κόσμῳ δικαστήριον» ὅπερ ἐδιδάχθη ἐπὶ τῶν σχολικῶν βάθρων, Ὁ Βίμπερν προβάλλει δυσκολίας· ὁ Ναπολέων καταφθάνει. Ἰσταται ἐν μέσῳ ἀγροῦ γεωμήλων παρὰ τὸ Δονσερῦ. Ὁ Βίσμαρκ καὶ ὁ Μόλτκε σπεύδουσιν εἰς προὔπαντήσιν του. Ἐπεθύμει ἡπιωτέρους ὅρους συνθηκολογίας καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ στρατοῦ του διάδασιν εἰς Βέλγιον. Ὁ Μόλτκε θεωρεῖ ταῦτα πάντα ὡς προφάσεις, διότι ὁ αὐτοκράτωρ δὲν εἶνε ἀσφαλὴς ἐν Σεδάν. Φοβεῖται καὶ περὶ αὐτῶν τῶν ἀμαξῶν καὶ τῶν ἀποσκευῶν του. Ὁ Μόλτκε ἀναζητεῖ κατάλληλόν τι οἶκημα. Ὁ Βίσμαρκ συνομιλεῖ μετὰ τοῦ Ναπολέοντος. Ὁ βασιλεὺς ἐπιμένει εἰς τὴν ἀνευ ὀρων παράδοσιν. Οἱ ἀξιωματικοὶ δύνανται νὰ ἀπέλθωσιν ἐπὶ λόγῳ τιμῆς. Τὴν μασημβρίαν υπογράφεται τὸ ἔγγραφον τῆς συνθηκολογήσεως. Ὁ Βίσμαρκ καὶ Μόλτκε ἐπανερχονται ἐκ τοῦ καθημερινοῦ αὐτῶν περιπάτου. Ὁμιλήσαν περὶ πάντων, ἐκτὸς περὶ πολιτικῶν. Εἰς τὸν Μόλτκε ἀπενεμήθη ὁ Σιδηρὺς Σταυρὸς α' τάξεως. Ὡς τόπον διαμονῆς τοῦ αὐτοκράτορος προταίνει τὴν Βιλελμσάιε καὶ ἐπιμένει ὅπως μὴ ὁ Ναπολέων ὑποχρεωθῇ νὰ ἐμφανισθῇ ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων εἰς τὰ στρατεύματα. Διὰ τοῦ βαυαρικοῦ στρατοπέδου μετακκίνομεν εἰς Μπελβύ, ὅπου ἀναμένει ἐν αὐτοκρατορικῶν ὄχημα καὶ τινες σκευαγωγοί, δεξιούται δ' ἡμᾶς ὁ στρατηγὸς Καστελνῶ. Ὁ

Ναπολέων ἐμφανίζεται ἐν μεγάλῃ στολῇ εἰς τὴν φλιάν τοῦ ὑελοφράκτου περιπτέρου Ὁ βασιλεὺς εἰσέρχεται εἰς αὐτὸ ἐγὼ δὲ κλείω τὴν θύραν καὶ παραμένω ἐξωθεν. Ὁ Ναπολέων ἀπεδέχθη τὴν Βιλελμσάιε ὡς τόπον διαμονῆς καὶ εὐχαρίστως ἔμαθεν ὅτι θὰ συνοδευθῇ ὑπὸ τιμητικῆς φρουρᾶς μέχρι τῶν συνόρων. Ὅτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνδιαλέξεως ὁ αὐτοκράτωρ ἐκφράζει τὴν ὑπόθεσιν ὅτι ἔχει ἀπέναντί του τὸν Φρειδερίκον Κάρολον, ὁ βασιλεὺς παρατηρεῖ αὐτῷ ὅτι ἔχει ἐμὲ καὶ τὸν πρίγκιπα τῆς Σαξωνίας. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ποῦ εὐρίσκεται ὁ Φρειδερίκος Κάρολος ἀπαντᾷ μετ' ἰδιαίτερου τόνου: «Μετὰ ἐπτὰ σωματῶν ἐξωθεν τοῦ Μέρζ». Ὁ βασιλεὺς πλέκει τὸ ἐγκώμιον τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, ἐπκινῶν τὴν ἀνδρίαν αὐτοῦ· ὁ Ναπολέων ἐπιδοκιμαζει ταῦτα, ἄλλα προστίθῃσιν ὅτι στερεῖται τῆς ἀξιοθαυμάστου πειθαρχίας τοῦ ἡμετέρου. Τὸ πυροβολικὸν μας ἦτο τὸ πρῶτον ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οἱ Γάλλοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἠδύναντο νὰ ἀντιταχθῶσι κατ' αὐτοῦ. Μετὰ τὴν συνέντευξιν, ἥτις διήρκεσεν ἐπὶ ἑν τέταρτον τῆς ὥρας, ὁ αὐτοκράτωρ, παρατηρήσας με, μοι ἔειπε τὴν δεξιάν, ἐνῶ διὰ τῆς ἀριστερᾶς ἀπέμασεν ἐπὶ τῆς παραιᾶς του ἑν δάκρυ. Μοι ἐξέφρασε τὴν ζωηράν εὐγνώμοσύνην του διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν γενναιοφροσύνην τοῦ βασιλέως. Τὸν ἠρώτησα ἂν ἀνεπαύθη τὴν νύκτα. Μοι ἀπήντησεν ὅτι ἡ περὶ τοῦ στρατοῦ του ἀνησυχία ἐστέρησεν αὐτὸν παντελῶς τοῦ ὕπνου. Εἰς τὴν παρατήρησίν μου ὅτι ἦτο λυπηρότατος ὁ αἵματηρὸς χαρακτήρ ὃν προσέλαβεν ὁ πόλεμος, ἀπήντησεν ὅτι τοῦτο ἦτο τοσοῦτον μᾶλλον λυπηρὸν, καθόσον αὐτὸς δὲν ἦτο ὑπὲρ τοῦ πολέμου. Πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν δὲν εἶχε λάβει οὐδεμίαν εἰδήσιν περὶ τῆς αὐτοκρατείας καὶ τοῦ διαδόχου· ἐζήτησε τὴν ἄδειαν νὰ τηλεγραφῇσιν αὐτοῖς κρυπτογραφικῶς καὶ τῷ ἐδόθη. Χωριζόμενοι, ἐθλίψαμεν τὰς χεῖρας ἀλλήλων. Οἱ ἀποτελοῦντες τὴν φρουράν αὐτοῦ ἄνδρες ἔφερον νεουργεῖς ἀποστιλβούσας στολάς, ἐνῶ οἱ ἡμέτεροι εἶχον πολὺ ταλαιπωρηθῇ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΛΑΓΟΣ

Τὸ πλοῖον, μετ' ἐνὶ πρῶξ πρὸς τὴν δύσι,
 μετ' ἐνὶ πάλιν μακρὰ ἔς τὰ ξένα.
 Τὴν γῆν τὴν ἔχει πίσω του ἀφήσει.
 νησί, βουνὸ δὲν φαίνεται κανένα.

Ἀπέραντη ὁλόγυρα γαλήνη
 ἀπὸ τὸν κόσμον ὅλον με χωρίζει.
 Ὅσον τὸν οὐρανὸν ἀνέτειλ' ἡ σελήνη
 Καὶ τῶν νερῶν τὴν ἐρμημὰ φωτίζει.